

ВІВЧАРСТВО ТА КОЗІВНИЦТВО

УДК 636.32/38.082

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ АСКАНІЙСЬКИХ ЧОРНОГОЛОВИХ БАРАНЦІВ

О. Й. Атановська-Маслюк
aso2115@ukr.net

Інститут тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетич-
ний центр з вівчарства
вул. Соборна, 1, смт Асканія-Нова, Чаплінський р-н,
Херсонська обл., 75230, Україна

*Наведено дані щодо результатів забою молодняка овець аска-
нійської м'ясо-вовнової породи у дев'ятимісячному віці.*

*Фактична передзабійна маса дослідних баранців була на висо-
кому рівні та становила в середньому 52,4 кг, що свідчить про їх
можливість реалізувати свій продуктивно-біологічний потенціал.*

*Тушки 9-місячних чорноголових баранців асканійської м'ясо-вов-
нової породи за показниками вгодованості, вповненості м'язів та
чітко вираженим суцільним поливом жиру на рівні 4 мм отримали
найвищу комплексну оцінку – 5,0 балів.*

*У нашому досліді забійна маса асканійських чорноголових бара-
нців склала 27,9 кг, забійний вихід – 53,2%. Завдяки відмінному роз-
витку баранців, після забою отримали досить великі тушки, сере-
дня довжина яких становила 82,7 см.*

*Вартість тушок баранців напряму залежить від виходу най-
більш цінної частини. За результатами оцінки вірубів встанов-
лено, що середня частка вірубів першого сорту в тушках склала
77,6%. Коефіцієнт м'ясності в середньому був на рівні 3,03. Вихід
м'яса з туш – 75,2 %, у вірубках I та II сортів – 77,0%, а третього
– 43,0%. Результати хімічного складу найдовшого м'яза спини сві-
дчать про високі якісні характеристики м'яса чорноголових баран-
ців*

*В результаті проведених досліджень доведена ефективність
відгодівлі чорноголових баранців асканійської м'ясо-вовнової породи
з семи до дев'яти місяців для отримання м'яса.*

Ключові слова: вівці, баранці, забійна маса, забійний вихід, сор-
товий склад, вихід м'яса.

THE MEAT PRODUCTIVITY of the ASCANIAN BLACKHEAD RAM LAMBS

O. Yo. Atanovska-Masliuk
aso2115@ukr.net

Ascania Nova Institute of Animal Breeding in the Steppe Regions
named after M. F. Ivanov – National Scientific Selection-Genetics
Center for Sheep Breeding
1, Soborna Street, Askania Nova, Chaplynka district,
Kherson region, 75230, Ukraine

Data on the results of slaughter at the age of nine months of young sheep of Ascanian Meat-and-Wool breed are given.

The actual pre-slaughter weight of experimental ram lambs was at a high level and averaged 52.4 kg, which indicates their ability to realize their productive-biological potential.

The carcasses of 9-month age ram lambs of Blackhead Ascanian Meat-and-Wool breed in terms of fatness, muscle filling and clearly pronounced continuous watering of fat at the level of 4 mm received the highest complex assessment - 5.0 points. In our experiment, the slaughter weight of the Ascanian Blackhead ram lambs was 27.9 kg, the slaughter yield was 53.2%. Due to the excellent development of the ram lambs, after they were slaughtered, there were obtained large enough carcasses, the average length of which was 82.7 cm.

The cost of meat carcasses directly depends on the yield of the most valuable part. According to the results of the assessment the chopping off, it was established that the average share of first class chopping off in the carcasses was 77.6%. The coefficient of meatness was on the average at 3.03. The yield of meat from carcasses - 75.2%, in the chopping off the first and second sorts - 77.0%, and the third - 43.0%. The results of the analysis of the chemical composition of the longest muscle in the back testify to the high qualitative characteristics of meat of Blackhead ram lambs.

The carried out researches have proved the efficiency of fattening for obtaining of meat of ram lambs of Ascanian Blackhead Meat-and-Wool breed during the period from the seventh to the ninth month of age.

Keywords: sheep, ram lambs, slaughter weight, slaughter yield, varietal composition, meat yield.

МЯСНАЯ ПРОДУКТИВНОСТЬ АСКАНИЙСКИХ ЧЕРНОГОЛОВЫХ БАРАНЧИКОВ

А. И. Атановская-Маслюк
aso2115@ukr.net

Институт животноводства степных районов им. М. Ф. Иванова
«Аскания-Нова» - Национальный научный селекционно-генети-
ческий центр по овцеводству
ул. Соборная, 1, пгт. Аскания-Нова, Чаплинский р-н,
Херсонская обл., 75230, Украина

*Приведены данные о результатах убоя в девятимесячном воз-
расте молодняка овец асканийской мясо-шерстной породы.*

*Фактическая предубойная масса опытных баранчиков была на
высоком уровне и составляла в среднем 52,4 кг, что свидетель-
ствует об их возможности реализовать свой продуктивно-биологи-
ческий потенциал.*

*Тушки 9-месячных черноголовых баранчиков асканийской мясо-
шерстной породы по показателям упитанности, наполненности
мышцами и четко выраженным сплошным поливом жира на уровне
4 мм получили самую высокую комплексную оценку – 5,0 баллов. В
нашем опыте убойная масса асканийских черноголовых баранчиков
составила 27,9 кг, убойный выход - 53,2%. Благодаря отличному раз-
витию баранчиков, после их убоя, получили достаточно большие
тушки, средняя длина которых составляла 82,7 см.*

*Стоимость тушек баранчиков напрямую зависит от выхода
наиболее ценной части. По результатам оценки отрубов установ-
лено, что средняя доля отрубов первого сорта в тушках составила
77,6%. Коэффициент мясности в среднем был на уровне 3,03. Выход
мяса из туш – 75,2%, в отрубях первого и второго сортов – 77,0%,
а третьего – 43,0%. Результаты анализа химического состава
длиннейшей мышцы спины свидетельствуют о высоких качествен-
ных характеристиках мяса черноголовых баранчиков.*

*Проведенные исследования доказали эффективность откорма
для получения мяса черноголовых баранов асканийской мясо-шерст-
ной породы в период с седьмого до девятого месяца жизни.*

Ключевые слова: овцы, баранчики, убойная масса, убойный
выход, сортовой состав, выход мяса.

Сучасний стан аграрного сектору України потребує ефективного розвитку галузі тваринництва. Вівчарство, як найменш енерговитратна підгалузь, має широкі перспективи збільшення обсягів виробництва. Один з основних факторів підвищення конкурентоспроможності вівчарства в Україні є підвищення м'ясної продуктивності овець [1, 2, 3].

На м'ясо баранини сьогодні припадає близько 1,1 % виробництва м'яса усіх видів. Однією з умов збільшення виробництва ягнятини та молоді баранини є реалізація молодняку на м'ясо в ранньому віці. Для цього проводять вирощування та реалізацію ягнят поточного року народження. Така молода баранина має високі поживні й смакові якості. М'ясо без специфічного присмаку, характеризується підвищеною калорійністю та значним вмістом вітамінів, деяких макро- і мікроелементів, а прошарки жиру між м'язовими волокнами надають йому особливу ніжність та соковитість [8].

Інтенсивні типи овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною характеризуються високими м'ясними якостями з неперевершеним смаком [3, 6, 7].

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводили в умовах фізіологічного двору ІТСП "Асканія-Нова" - ННСГЦВ. На відгодівлю було відібрано 10 голів асканійських чорноголових баранців асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною 7-місячного віку з племзаводу ДП "ДГ ІТСП "Асканія-Нова" -ННСГЦВ" Чаплинського району Херсонської області.

Баранців відгодовували протягом 60 днів. Піддослідні тварини знаходилися в однакових умовах годівлі і утримання. Для визначення приросту маси тіла тварин проводили їх індивідуальне зважування перед постановкою на відгодівлю (з точністю до 0,01 кг) після 24-годинної витримки без корму та в кінці досліду. Корми задавали щоденно згідно затвердженого раціону, а їх залишки збирали за видами і зважували. Раціон баранців у період відгодівлі: сіно люцернове – 2,0 кг, зерно ячменю – 0,4 кг, зерно кукурудзи – 0,4 кг, макуха соняшникова – 0,1 кг. В добовому раціоні містилося 2,05 корм. од. із вмістом перетравного протеїну 244 г.

Для вивчення м'ясної продуктивності провели контрольний забій 3 баранців у 9-місячному віці. За загальноприйнятими методиками визначено забійний вихід, сортовий склад тушок, площу "м'язового вічка" найдовшого м'яза спини та його хімічний склад [4, 9].

Проведено опис товарного вигляду охолоджених тушок за показниками поливу жиру і вповненістю м'язами, вимірювання їх довжини, а також комісійну оцінку тушок за 5-бальною шкалою.

Морфологічний склад туш визначали за результатами обвалювання правих напівтуш після 24-годинного охолодження, визначали

вихід м'якоті, кісток і сухожилля. У найдовшому м'язі спини визначали кількість внутрім'язевого жиру.

Біометричну обробку результатів досліджень проведено методами варіаційної статистики з використанням комп'ютерної техніки та пакетів прикладного програмного забезпечення MS OFFICE 2003 EXCEL [5].

Результати досліджень. Важливими показниками рівня м'ясної продуктивності є зажиттєва оцінка м'ясних якостей тварин у співставленні з результатами їх забою. Оцінка живої маси овець має позитивний зв'язок з масою туші.

М'ясні якості чорноголових баранців у дев'ять місяців були на високому рівні (табл. 1).

Таблиця 1. М'ясні якості баранців асканійського чорноголового типу в 9-місячному віці

Показники	Баранці, n=3	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	макс.
Передзабійна маса з вовною, кг	52,4±0,85	53,4
Маса парної тушки, кг	26,7±0,45	27,6
Внутрішній жир, кг	1,1±0,18	1,4
Забійна маса, кг	27,9±0,55	28,8
Забійний вихід, %	53,2±1,29	55,0
Довжина тушки, см	82,7±0,67	84
Площа "м'язового вічка", см ²	30,7±2,01	34,6
Товщина жиру над "м'язовим вічком", см	0,4±0,00	0,4
Комплексна оцінка тушки, балів	5,0±0,00	5,0
Маса охолодженої тушки, кг	24,6±0,18	24,9
Втрати маси тушки при охолодженні:		
кг	2,2±0,57	3,3
%	4,4±1,62	6,1

Встановлено, що фактична передзабійна маса дослідних баранців була на високому рівні та становила в середньому 52,4 кг (макс. – 53,4 кг), що свідчить про їх можливість реалізувати свій продуктивно-біологічний потенціал. Середня маса парних тушок – 26,7 кг (макс. – 27,6 кг), внутрішнього жиру – 1,1 кг (макс. – 1,4 кг).

Найбільш об'єктивними показниками, що характеризують м'ясну продуктивність, є забійна маса та забійний вихід. У нашому досліді забійна маса асканійських чорноголових баранців склала 27,9 кг

(макс. – 28,8 кг), забійний вихід – 53,2% (макс. – 55,0%).

Тушки 9-місячних чорноголових баранців асканійської м'ясо-вовнової породи за показниками вгодованості, виповненості м'язами та чітко вираженим суцільним поливом жиру на рівні 4 мм отримали найвищу комплексну оцінку за 5-бальною шкалою – 5,0 балів.

Завдяки відмінному розвитку баранців після забою отримали досить великі тушки, середня довжина яких становила 82,7 см (макс. – 84 см) (рис. 1).

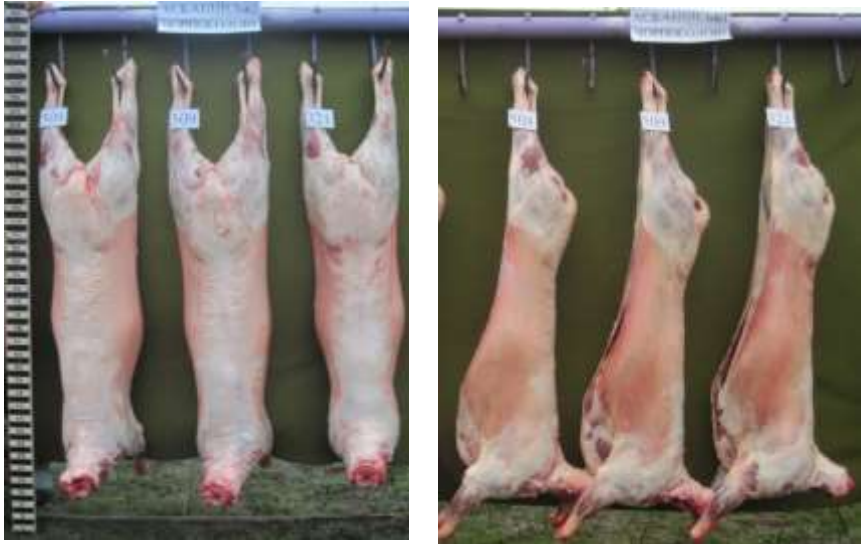

Рис. 1. Тушки асканійських чорноголових баранців 9-місячного віку

Важливим показником, що характеризує м'ясні якості тварин є площа "м'язового вічка" найдовшого м'яза спини. У 9-місячних асканійських чорноголових баранів вона становила в середньому 30,7 см² (макс. – 34,6 см²).

Втрати маси тушок баранців при охолодженні через 24 години становили 2,2 кг, або 4,4% (макс. – 3,3 кг, або 6,1%), що, в свою чергу характеризує зрілість м'яса і є важливим показником при його використанні у харчовій промисловості.

Вартість тушок баранців напряму залежить від виходу найбільш цінної частини. За результатами оцінки розрубів встановлено, що середня частка відрубів першого сорту в тушках склала 77,6% (макс. – 78,7%), (табл. 2).

Таблиця 2. Сортовий склад тушок 9-місячних баранців асканійського чорноголового типу, %

Показник	Баранці, n=3	
	$X \pm Sx$	макс.
Перший сорт	77,6±0,56	78,7
Другий сорт	16,6±0,59	17,7
Третій сорт	5,8±0,64	7,1
Разом	100	-

Відрубів другого сорту в середньому було на рівні 16,6%, а третього – 5,8% відповідно.

За морфологічним складом охолоджених напівтуш піддослідних баранців на м'язову тканину в середньому припадало 75,2%, на кісткову – 24,8% (табл. 3).

Таблиця 3. Сортовий та морфологічний склад напівтуш піддослідних баранців, $X \pm Sx$

Показник		Вік тварин
		9 місяців
Маса охолодженої напівтуші, кг		12,9±0,15
М'язова тканина	кг	9,7±0,25
	% до маси туші	75,2
Кісткова тканина	кг	3,2±0,14
	% до маси туші	24,8
Коефіцієнт м'ясності		3,03
Площа "м'язового вічка", см ²		30,7±2,01
I сорт: м'ясо		7,7±0,17
кістки		2,3±0,13
Всього I сорт		10,0±0,06
II сорт: м'ясо		1,7±0,09
кістки та сухожилля		0,5±0,03
Всього II сорт		2,2±0,09
III сорт: м'ясо		0,3±0,07
кістки та сухожилля		0,4±0,02
Всього III сорт		0,7±0,09

Коефіцієнт м'ясності забитих баранців у середньому був на рівні 3,03.

Вихід м'яса з напівтуш – 75,2%, коли у відрубках I та II сортів складав 77%, а третього – 43%.

Результати хімічного складу найдовшого м'яза спини свідчать про високі якісні характеристики м'яса чорноголових баранців (табл. 4).

Таблиця 4. Хімічний склад найдовшого м'яза спини 9-місячного віку баранців асканійського чорноголового типу

Показники	Баранці, n=3	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	lim
Загальна волога, %	76,3±0,31	75,82-76,89
У повітряносухій речовині міститься, %:		
протеїну	80,3±1,91	76,45-82,32
жиру	11,0±2,41	8,21-15,77
золи	4,1±0,44	3,23-4,62
Са	0,2±0,18	0,06-0,6
Р	0,7±0,02	0,677-0,74

Так, у найдовшому м'язі спини асканійських чорноголових баранців в середньому міститься 11,0% жиру (lim 8,21-15,7%), це свідчить про значну "мармуровість м'яса".

Висновки. Доведена ефективність відгодівлі чорноголових баранців асканійської м'ясо-вовнової породи з семи до дев'яти місяців. Одержана висока оцінка м'ясної продуктивності при середніх показниках забійного виходу на рівні 53,2%, максимальному – 55,0%, а також маси тушок – 26,7 кг та 27,6 кг відповідно. Вихід відрубів першого сорту у напівтушах був 77,6%, а частка м'якітної частини складала 75,2%.

Список використаної літератури

1. Абонеев В. В. Откормочные и мясные качества полутонкорунного молодняка в зависимости от возраста их отъема от маток / В. В. Абонеев, А. А. Омаров, Л. Н. Скорых, Е. В. Никитенко // Зоотехния. – 2014. – № 1. – С. 29-31.
2. Вдовиченко Ю. В. Світові тенденції та стан вівчарства на сучасному етапі трансформування економічних відносин в Україні / Ю. В. Вдовиченко, В. М. Іовенко, П. Г. Жарук, Н. А. Кудрик // Вівчарство: міжвід. темат. наук. зб. – 2014. – Вип. 77. – С. 3–13.

3. Вівчарство України / [В. Н. Іовенко, П. І. Польська, О. Г. Антоненць і ін.]; під ред. В. П. Бурката. – К.: Аграрна наука, 2006. – С.117-154.
4. Методика оценки мясной продуктивности овец. – Дубровицы, 1979. – 49 с.
5. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.
6. Польська П. І. Видатні імпортозамінючі генетичні ресурси України для відновлення галузі вівчарства на новій якісній основі / П. І. Польська, Г. П. Калащук // Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2012. – № 78. – Ч. II. Т. I. – С. 256-263.
7. Польська П. І. Створення і використання м'ясо-молочно-вовнового вівчарства в Україні / П. І. Польська // Зб. «Науковий вісник «Асканія-Нова». – 2009. – Вип. 2. – С. 194-205.
8. Похил В. І., Лесновська О. В. Забійні якості овець різного походження / В. І. Похил, О. В. Лесновська // Зб. «Науковий вісник «Асканія-Нова». – 2012. – Вип. 5. – Ч. I. – С. 171-174.
9. Яковчук В. С. Нова технологія відгодівлі молодняка овець / В. С. Яковчук // Зб. «Науковий вісник «Асканія-Нова». – 2012. – Вип. 5. – Ч. I. – С. 217-222.